

Finansowanie w ramach programu BADEV ze środków programu Prawo,
Równość i Obywatelstwo na lata 2014-2020 Komisji Europejskiej, zgodnie z
umową nr 764255 — BADEV —
REC-CHILD-AG-2016/REC-CHILD-AG-2016-01

Psychologiczny obraz dziecka krzywdzonego

Rodzaje i formy krzywdzenia dzieci

- fizyczne
- psychiczne
- seksualne
- zaniedbanie

Skala zjawiska

- Krzywdzenie fizyczne – ok. 21%
- Krzywdzenie psychiczne – ok. 22%

- Sprawcy krzywdzenia fizycznego – 54%
- Sprawcy krzywdzenia psychicznego – 55%
- Bez wskazania sprawcy – ok. 30%

Skala zjawiska

Wykorzystanie seksualne:

- bez kontaktu fizycznego – ok. 9%
- z kontaktem fizycznym – ok. 6%

- Sprawcami osoby z najbliższego otoczenia, znane, to jest około 70-90%

Kary fizyczne - rodzice

- 70%
- 24%
- 11%
- 5%

Objawy psychologiczne zależą od:

- Rodzaju i formy krzywdzenia
- Stopnia nasilenia przemocy
- Powtarzalności, czasu trwania krzywdzenia
- Osoby sprawcy, jego roli w życiu dziecka
- Postaw innych osób w otoczeniu dziecka
- Wieku, możliwości rozwojowych dziecka
- Indywidualnych cech, kondycji dziecka

Rola indywidualnych cech dziecka

- Resilience

Rodzeństwo: Justyna, Zuzanna, Rafał

Konsekwencje krzywdzenia

- Funkcjonowanie intelektualne
- Funkcjonowanie społeczne
- Funkcjonowanie emocjonalne
- Funkcjonowanie psychoseksualne

Objawy psychologiczne cd

- Dynamika objawów
- Brak objawów – około 40% przypadków

Objawy

- Myśli
- Uczucia
- Zachowania
- Psychosomatyka
- Objawy fizyczne/somatyczne

Myśli – niespójność

- O sobie
- O sprawcy krzywdzenia i osobach w otoczeniu
- O świecie
- O przyszłości
- O doświadczeniu krzywdzenia

Uczucia – ambiwalencja

- Strach, niepokój, lęk, poczucie zagrożenia
- Niska samoocena, poczucie izolacji, odrzucenia
- Uczucie bezradności, bezsilności, braku kontroli, sprawczości
- Poczucie winy
- Poczucie krzywdy
- Wstyd, poczucie stygmatyzacji
- Obniżony nastrój, depresja
- Drażliwość, złość, wzmożone napięcie emocjonalne
- Dysocjacja, inne mechanizmy obronne

Zachowania - zmienność

- Regresywne
- Izolacyjne
- Autodestrukcyjne
- Agresywne
- Aspołeczne
- Reakcje niekontrolowane, fobie
- Nieadekwatne do fazy rozwojowej
- Wskazujące na seksualizację

Psychosomatyka

- Zaburzenia snu
- Wtórne moczenie, zanieczyszczanie się
- Zmiany dermatologiczne
- Zaburzenia układu pokarmowego
- Zaburzenia oddechowe, kardiologiczne
- Choroby o niejasnej etiologii, brak odporności
- Bole wędrujące
- Zahamowanie w rozwoju fizycznym

Problemy somatyczne

- Zmiany w obrębie CUN
- PTSD
- Urazy ciała specyficzne/niespecyficzne
- Ciężce, choroby przenoszone drogą płciową

Rysunki dziecka jako dowody w sprawie

Psychologiczna analiza rysunków:

Poziom rozwoju grafo-manualnego dziecka

Kontekst sytuacyjny wykonania rysunku

Warunki towarzyszące aktywności rysunkowej

Temat rysunku (wskazany przez dziecko i osobę dorosłą)

Interpretacja rodzica, profesjonalistów

Normatywne i nienormatywne formy:

- Reakcji, zachowań
- Zabaw

Wiedza nieadekwatna do fazy rozwojowej
dziecka w zakresie anatomii, fizjologii,
seksualności

Emocje kojarzone z określonymi treściami

Symptomy

- Niespecyficzne
- Specyficzne

Psychologiczna analiza symptomów

- Identyfikacja nienormalnych zachowań, objawów, wypowiedzi na przedmiotowy temat
- Analiza ich dynamiki z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego pojawienia się i wszelkich zmian ich obrazu
- Reakcje otoczenia
- Analiza kontekstu ujawnienia problemów
- Analiza możliwych uwarunkowań

Postępowanie karne a cywilne

- Współpraca (wykorzystanie materiałów)
- Rola biegłych (ten sam zespół/ inni biegli/ jedno badanie dla postępowania karnego i rodzinnego)
- Problem wielokrotności badań
(uwarunkowania rozbieżności w opiniach)
- Kurator procesowy

Obszary pomocy psychologicznej/terapeutycznej

- Praca z dzieckiem:
 - Odzyskanie zaufania do dorosłych, bliskich
 - Budowanie poczucia bezpieczeństwa
 - Wzmacnianie poczucia własnej wartości, sprawczości, kontroli
 - Określanie własnych granic psychicznych i ciała
 - Odbarczenie z poczucia odpowiedzialności, winy
 - Rozpoznawanie i wyrażanie własnych emocji

Etapy przeżywania przez dziecko konfliktu/rozpadu rodziny

- Zaprzeczanie
- Złość
- Smutek
- Adaptacja

- Kiedy wysłuchanie, badanie(?)

Postępowanie sądowe jako etap konfliktu

- Obszary konfliktów wynikające z postępowania sądowego (ustalanie winy, kompetencji rodzicielskich, więzi....)
- Fałszywe oskarżenia – trzy grupy czynników sugerujących wątpliwości co do zasadności oskarżeń

Fałszywe oskarżenia

- Konflikt eskalujący
- Specyficzne cechy rodzica zgłaszającego podejrzenie krzywdzenia dziecka
- Specyficzne cechy funkcjonowania dziecka

Przyczyny włączania się przez dziecko w konflikt

- Strach, lęk, uczucie zagubienia
- Poczucie winy, odpowiedzialności
- Obniżona samoocena, bezradność
- Poczucie stygmatyzacji, zagrożenia
- Chwiejność ocen, nastawień, postaw
- Podatność na wpływ, treści sugerowane
- Konflikty emocjonalne, lojalnościowe
- Psychologiczne mechanizmy obronne

Obszary diagnozy

- Diagnoza struktury rodziny jako systemu i jej podsystemów
- Diagnoza poszczególnych członków rodziny
- Rozpoznanie ról w rodzinie, norm, ...problemów
- Analiza symptomów dziecka i ich możliwe uwarunkowania
- Identyfikacja ewentualnych problemów innych członków rodziny
- Kontekst ujawnienia problemów, konsekwencje....

Diagnoza problemu

- Pojęcie porównywalnych kompetencji rodzicielskich
- Interpretacja technik kwestionariuszowych, testowych

Normatywne i pozanormatywne postawy (np. granice intymności, bliskości, wyrażania emocji)

Granice równowagi rodzicielskiej

Opieka naprzemienna/pieczą zrównoważona

- Warunki
- Dobro dziecka a dobro rodziców

Granice pracy terapeutycznej

- Terapia systemowa
- Psychoedukacja
- Terapia indywidualna
- Udział dziecka w terapii systemowej

(Sprawa Julki i jej rodziców)

Sędziowie, biegli

Wzajemne oczekiwania

Zasady i granice współpracy